

Аналіз музичних творів.

2 курс, дир.-симф., бакалаври.

Викладач професор Самохвалов В. Я. Електронна пошта
ok_306@yahoo.com

Дистанційні завдання на 3.04–24.04

1 тиждень. 3.04–10.04

2 тиждень 10.04–17.04

Тема 10 (загалом – 4 аудиторні години)

*Форма рондо. Еволюція, конструктивні витoki, сфери застосування.
Різновиди, „псевдорондальні” композиції.*

Загальнопринципова основа – багаторазове контрастування і багаторазовий повтор матеріалу. Будова рефренів і епізодів в рондо різних епох. Історичний огляд розвитку рондо. Стабілізація п'ятичастинності композиції як структурного нормативу рондо. Функції допоміжних побудов між основними частинами рондо в музичних творах починаючи від епохи класицизму. Коди. „Псевдорондальні” форми.

Ключові слова й поняття: рондо, рефрен, епізод рондо.

Завдання для самостійної роботи:

1) Проаналізувати на вибір дві п'єси Куперена для клавесина в формі старовинного рондо.

2) Розглянути внутрішній драматургічний „розпорядок” в Рондо Фарлафа Глінки.

3) Співставити композиції романсу Даргомижського «Ночной зефир» та 2 ч. Патетичної сонати для ф-но Бетховена.

4) „Турецький марш” Моцарта – рондо, чи ускладнена тричастинність?

Література: 6 (Глава УШ); 12 (Глава „Рондо”); 16.

Запитання для самоперевірки:

1) Пояснити в чому полягає різниця між рондо і трьохп'ятичастинною формами?

2) Фінал ІУ симфонії Чайковського – рондо, чи варіаційна форма? Чайковського.

3) «Турецький марш» Моцарта (фінал сонати A-dur для ф-но) – рондо, чи ускладнена тричастинна форма?

3 тиждень 17.04–24.04

Тема 11 (початок; загалом – 6 аудиторних годин)

Варіаційна форма. Класифікація, витоки, різновиди (у історичному аспекті), внутрішній розвиток. Варіації на дві теми.

В основі принципу – повтор з перемінами. Це цикл, що складається з викладу теми (власної чи запозиченої, оригінальної чи фольклорного походження) і ряду її трансформацій – варіацій. Можливі вступ і кода. Розміри теми – від кількох тактів до тричастинної простої форми. Строгі (із збереженням структури і масштабу) й вільні варіації. Засоби: орнаментування чи більш складні переміни (в аспектах ладу, гармонії, фактури, метроритміки, жанру, темпу, тональності та інш., аж до введення нової теми, що типово для вільних варіацій). Угрупування варіацій – фактор виникнення форми другого плану. Подвійні варіації

Ключові слова й поняття: варіація й варіант, орнаментика, бассо остинато, сопрано остинато, пассакалія, чаконна.

Завдання для самостійної роботи:

- 1) Проаналізувати форму фіналу IV симф. Брамса.
- 2) Визначити структуру теми в „Симфонічних етюдах” Шумана.
- 3) Визначити композиційний і образно-драматургічний план подвійних варіацій у фіналі III симф. Бетховена.

Література: 5 (Глава УШ); 6)Глава ІХ).

Запитання для самоперевірки:

- 1) Що складає суть варіаційної концепції в загальній композиції фіналу IV симф. Чайковського?
- 2) Що лежить в основі драматургії варіаційного плану в „Болеро” Равеля?
- 3) Що принципово значного в музичній концепції відтворює назва варіаційного циклу «Симфонічні етюди» Шумана?

ЛІТЕРАТУРА

1. Горюхина Н. Из истории свободных форм (Бах – Шостакович). // Украинское музыковедение. К., 1964.
2. Горюхіна Н. Еволюція періоду. К., 1975.
3. Горюхина Н. Эволюция сонатной формы. К., 1973, 309 с.
4. Друскин М. Вопросы музыкальной драматургии оперы. Л., 1952.
5. Задерацкий В. Музыкальная форма. Выпуск 1. М., 1995.
6. Мазель Л. Строение музыкальных произведений. М., 1960.
7. Мазель Л., Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений. М., 1967.
8. Москаленко В. Творческий аспект музыкальной интерпретации (к проблеме анализа). К., 1994.
9. Самохвалов В. Музыкальная красочность как фактор ценностно-ориентационных отношений: к постановке проблемы.// Проблемы музыкальной культуры. К., 1989, с.105 – 121.
10. Самохвалов В. Фактор импрессиивно-декоративного в музыкальном произведении. // Музичний твір як творчий процес. Науковий вісник. Випуск 21. К., 2002, с. 46 – 52.
11. Скребков С. Художественные принципы музыкальных стилей. М., 1973, 448 с.
12. Способин И. Музыкальная форма. М.,-Л., 1947.
13. Тиц М. О тематической и композиционной структуре музыкальных произведений. К., 1972.
14. Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений: сложные формы. Учебник для музыкантов. М., 1983.
15. Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений: общие принципы развития и формообразования в музыке; простые формы. Учебник для ист.-теор. и комп. ф-тов. М., 1986.
16. Цуккерман В. Анализ музыкальных произведений: рондо в его историческом развитии. М., 1988.
17. Чернова Т. Драматургия в инструментальной музыке. М.,1984.
18. Якуб'як Я. Аналіз музичних творів: Музичні форми. – Ч.1. – Тернопіль: Знання, 1999.